

ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРАРНОГО ТЕХНІЧНОГО СЕРВІСУ В РИНКОВИХ УМОВАХ

*С.І. Мосіюк, кандидат економічних наук
Національний університет біоресурсів
і природокористування України*

*І.П. Мосіюк, кандидат економічних наук
Національний університет харчових технологій*

*Ю.О. Жимань, студент
Національний університет біоресурсів
і природокористування України*

*Викладено теоретичні і прикладні аспекти формування ринку
технічних засобів в АПК.*

***Матеріально-технічне забезпечення, виробнича послуга,
агротехсервісні структури.***

Забезпечення нормального функціонування матеріально-технічної бази АПК можливе за умови гарантування системи її матеріально-технічного забезпечення, що зумовлює актуальність проблеми удосконалення ринку технічних засобів.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблемі формування та ефективного використання технічних засобів присвячені роботи П.А. Денисенка, М.І. Кисіля, П.О. Мосіюка, Г.М. Підлісецького, П.Т. Саблука та інших дослідників.

Проте її ринкові аспекти опрацьовані недостатньо.

Мета дослідження – висвітлення теоретичних і практичних аспектів функціонування технічного сервісу .

Виклад основного матеріалу. Стратегічна мета реалізується за умови, коли всі її структурні елементи функціонують за такими принципами:

- забезпечення еквівалентних умов у взаємовідносинах споживачів матеріально-технічних ресурсів і надання виробничих послуг;
- вільний вибір товаровиробниками постачальників ресурсів і технологій та сервісних послуг;
- обмеження економічними методами утворення монопольних формувань у сфері матеріально-технічного забезпечення;
- забезпечення гарантій партнерам агропромислового комплексу за високу якість технічних засобів і ресурсів та наданих послуг, умов їх поставок;
- забезпечення через амортизаційну політику своєчасного відтворення матеріально-технічних засобів.

Технічна політика держави повинна спрямовуватися на оснащення агропромислового комплексу засобами механізації, номенклатура і надій-

ність яких відповідає вимогам сільського господарства; освоєння випуску машин і засобів, які враховують зональні відмінності; удосконалення техніко-економічних показників машин та обладнання, що випускаються вітчизняними заводами; модернізація машинобудівної галузі.

На державному рівні створюються сприятливі правові та економічні умови розвитку системи продажу технічних засобів із застосуванням розстрочки платежів, фінансового та оперативного лізингу як специфічної форми кредитування розширеного відтворення матеріально-технічної бази підприємств.

Технічне обслуговування й надання виробничих послуг набуває характеру комплексного технологічного процесу. Він здійснюється структурами, господарська діяльність яких відповідає ринковим вимогам економіки.

Виробничими структурами в системі матеріально-технічного забезпечення є заводи сільськогосподарського, продовольчого і торгового машинобудування, торгівельно-посередницькі організації, підприємства по ремонту та технічному обслуговуванню машин і обладнання, машинно-технологічні формування з надання виробничих послуг, центри випробування техніки, конструкторські та науково-дослідні установи.

Основним принципом організації ринку матеріально-технічних ресурсів і послуг в агропромисловому комплексі є розвиток прямих зв'язків між їх виробниками та споживачами. Постачання матеріально-технічних ресурсів повинно здійснюватися за схемами: завод – товаровиробник; завод-дилер – товаровиробник; завод – агротехсервісні структури – сільськогосподарський товаровиробник.

Машинобудівні заводи та інші підприємства – виробники матеріальних ресурсів, розвивають фірмове технічне обслуговування на основі створення технічних центрів, дилерських і прокатних пунктів.

На заводи й сервісні структури покладаються функції та відповідальність за реалізацію технічних засобів, запасних частин і ремонтних матеріалів, організацію гарантійного ремонту й технічного обслуговування машин упродовж усього періоду експлуатації. Крім інженерно-технічної служби створюються приватні й кооперативні структури технічного сервісу для надання послуг селянським і фермерським господарствам.

На основі матеріально-технічної бази господарств, що реформуються, створюються обслуговуючі кооперативи, членами яких стають усі суб'єкти господарювання, що бажають скористатися його послугами. При цьому вони залишають в обслуговуючому кооперативі ту частину матеріально-технічних ресурсів, яка припадає на паї їхніх працівників і забезпечують кооператив обіговими коштами пропорційно до обсягу робіт, який виконуватиметься у цьому господарстві.

Комерційні машинно-технологічні формування, створені задля одержання прибутку, формуються і функціонують на основі Закону України "Про підприємництво". До таких підприємств належать машинно-технологічні станції, механізовані загони, дилерські та прокатні пункти, дистриб'юторські організації тощо, їх створення здійснюється за участю структур Агротехсервісу.

Науково-дослідні організації створюють специфічний тип машинно-технологічних формувань – техноагропарки. Їх організують для забезпечення перспективних напрямів розвитку інноваційних процесів, це регіональні науково-виробничо-сервісні центри, основним завданням яких є розроблення, освоєння та впровадження в сільське господарство сучасних технологій, надання виробникам послуг, виконання технологічних операцій.

Актуальною проблемою розвитку аграрного сектору є забезпечення механізованого виробництва конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції. Для цього треба довести кількісний і якісний склад машинно-тракторного парку до науковообгрунтованої технологічної потреби, за якої всі операції будуть виконуватися в найкращі агротехнічні терміни з високою якістю та низькими затратами коштів і матеріально-технічних ресурсів.

В умовах, коли зношення технічних засобів у сільськогосподарському виробництві досягло критичної межі, і товаровиробники неспроможні замінити їх новими, особливого значення набуває технічний сервіс. Це буде результативним шляхом запобігання краху матеріально-технічного забезпечення аграрного виробництва.

Створення і розвиток вторинного ринку техніки потребує державної підтримки, насамперед, прийняття відповідних законодавчо-правових і нормативних актів. Діяльність вторинного ринку передбачає повторне використання сільськогосподарської техніки, організації купівлі-продажу, відновлення і реалізацію частково зношених машин, а також відновлення й реалізацію техніки, що була у користуванні, вузлів, агрегатів і запасних частин.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Задоволення технологічного попиту аграрних підприємств у технічних засобах можливе лише за умови дії ринкових механізмів. Механізм регулювання ринку техніки і послуг в нинішніх умовах має базуватися на таких основних принципах:

- досягнення конкурентоспроможності вітчизняних виробників матеріально-технічних ресурсів через підвищення продуктивності, якості, надійності й економічності продукції;
- державна підтримка технічного переоснащення заводів сільськогосподарського машинобудування;
- паритетні економічні умови у відносинах споживачів матеріально-технічних ресурсів і структур їх виробництва;
- розвиток повноцінного лізингового ринку;
- формування єдиного інформаційного простору й моніторингу ринку матеріально-технічних ресурсів.

Список літератури

1. Економіка і організація аграрного сервісу : підручник / за ред. П.О. Мосіюка. – К. : ІАЕ УААН, 2001. – 501 с.
2. Наукова концепція адаптації служби аграрного сервісу до умов ринкової економіки. – К. : ІАЕ УААН, 2002. – 25 с.
3. Управління аграрними виробничими ресурсами. – К. : Міжнародна фінансова агенція, 1996. – 46 с.

4. Формування ринків матеріально-технічних ресурсів / за ред. Г.М. Підлисецького. – К. : ІАЕ УААН, 2001, – 428 с.

Изложены теоретические и прикладные аспекты формирования рынка технических средств в АПК.

Материально-техническое обеспечение, производственная услуга, агротехсервисные предприятия.

Devonted thtoretical and practical principls of foration thecnical market in agriculture.

The material-technical support, production service, agro-technical service enterprise.